

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod 15 – Návrh zákona o financovaní škôl a školských zariadení

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Bod bol zaradený na rokovanie HSR Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh zákona obsahuje vecné zmeny, ktoré sa týkajú: 1. racionalizačných opatrení v súvislosti s optimalizáciou siete škôl a školských zariadení, 2. úpravy financovania neštátnych materských a základných škôl v nadväznosti na úpravu 3. verejného poskytovateľa výchovy a vzdelávania v zákone o školskej správe, 4. úpravy garantovaného minima pri financovaní škôl, 5. úpravy niektorých nenormatívnych príspevkov školám (napr. dopravné, havárie...), 6. hospodárenia a podnikania škôl, 7. kontroly financovania škôl a školských zariadení, 8. požiadaviek na úpravu financovania škôl a školských zariadení vyplývajúcich z aplikačnej praxe.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2026

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona je najmä komplexná právna úprava financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu a z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v jednom právnom predpise a zlepšenie prehľadnosti a zrozumiteľnosti zákona. Návrh zákona zároveň upravuje aj hospodárenie a podnikanie škôl a školských zariadení. RÚZ návrh v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala a predložila viaceré pripomienky. Aktuálne pretrváva s predkladateľom už len jednej rozpor k otázke znižovania normatívneho príspevku

RÚZ odporúča návrh na ďalšie konanie po zapracovaní nižšie uvedenej pripomienky

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I. §14

Navrhujeme vypustiť § 14

Odôvodnenie:

Na otázku financovania škôl neexistuje v podnikateľskom prostredí jednotný názor.

Objektívne existujú relevantné odlišnosti medzi verejnými a súkromnými školami. Neštátne školy často čelia výrazne vyšším prevádzkovým nákladom – napríklad na prenájom priestorov – a na rozdiel od verejných škôl v zásade nemajú tak široký prístup ku štrukturálnym fondom a iným verejným zdrojom financovania. Okrem normatívneho príspevku sú najmä verejné školy navyše financované prostredníctvom dohodovacích konaní, ako aj z rozpočtov obcí a miest. Návrh zároveň vytvára nerovné postavenie daňových poplatníkov podľa toho, akú školu ich deti navštevujú.

Znížením normatívneho príspevku predkladateľ naopak sleduje vyrovnanie podmienok financovania škôl rôznych druhov zriaďovateľov, a to najmä z hľadiska kritéria poskytovania výchovy a vzdelávania vo verejnom záujme. Školy, ktoré poskytujú výchovu a vzdelávanie za rovnakých podmienok ako školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, samosprávneho kraja alebo regionálneho úradu, t. j. napr. nevyberajú školné a prednostne prijímajú deti alebo žiakov v rámci verejných školských obvodov, budú financované za rovnakých podmienok, bez ohľadu na ich zriaďovateľa.

Napriek tomu, že od zaslania pripomienok uplynulo niekoľko týždňov predkladateľ nedoplnil dáta, ktoré by odôvodňovali navrhované zmeny a ich efektivitu s ohľadom na zlepšovanie kvality vzdelávania v SR. Predkladateľ počas legislatívneho procesu upravitel' možnosti zníženia normatívu pre školy, ktoré majú uzatvorenú dohodu o verejnej

službe vo výchove a vzdelávaní. Napriek tomu, že táto dohoda kladie na školy množstvo zákonom vymedzených nárokov, okrem iných aj povinnosti prijímať žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v stanovených podieloch bez protiplnenia či používania inovácií, navrhuje prekladateľ krátiť týmto školám finančný normatív. Uvedený návrh na krátenie financovania rovnako predkladateľ neodvodňuje relevantnými dátami.

Na základe vyššie uvedených faktov odporúčame, aby ministerstvo dôkladne analyzovalo vplyvy na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na kvalitu vzdelávania a ďalšie. Po zosumarizovaní potrebných údajov by mala nasledovať odborná diskusia so všetkými relevantnými aktérmi. Navrhujeme preto nateraz vypustiť ustanovenie, ktorým sa znižuje normatívny príspevok pre zriaďovateľov neštátnych škôl.

Zdroj: RÚZ